

مقدمه

فرآورده‌های نفتی یکی از عمده‌ترین نهاده‌های تولید در اغلب فعالیت‌های اقتصادی محسوب می‌شود. از آنجا که اقتصاد ایران یکی از کشورهای در حال توسعه صادرکننده نفت است، افزایش و کاهش قیمت نفت اثرات قابل توجهی بر عملکرد کل اقتصاد و وضعیت اشتغال خواهد داشت. در امریکا، دو شوک بهای نفت در دهه ۱۹۷۰ عامل اصلی رکود تورمی (وضعیت بیکاری و تورم بالا) که ایالات متحده آمریکا در دهه ۱۹۷۰ تجربه کرده بود، می‌باشد. در این راستا (کیلان^۱، ۲۰۱۴) همیلتون^۲ (۱۹۸۳ و ۱۹۹۶) و مورک^۳ (۱۹۸۹) رابطه منفی بین شوک قیمت نفت و تولید ناخالص داخلی را بدست آوردند و نشان دادند که شوک‌های قیمت نفت عامل ایجاد رکود اقتصادی هستند. کروت، هوکر و اوتوالد^۴ (۱۹۹۸) با بهره‌گیری از علیت گرنجر، رابطه بین تغییرات قیمت نفت و نرخ بیکاری را بررسی کردند و دریافتند که افزایش قیمت نفت موجب بالا رفتن نرخ بیکاری می‌گردد. لدوک و سیل^۵ (۲۰۰۴) در مطالعات خود در این زمینه به این نتیجه رسیدند که تولید واقعی در امریکا با دو برابر شدن قیمت نفت ۴/۵ درصد کاهش می‌یابد. مطالعه صندوق بین‌المللی پول (IMF, 2007) نشان داد که دو برابر شدن قیمت نفت، GDP جهانی را ۱/۴ درصد

---

1. Kilian

2. Hamilton

3. Mork

4. Carruth, Hooker & Oswald

5. Leduc & Sill